

Brusel 15. března 2022
(OR. en)

7101/22

CCG 15

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

Č. předchozího dokumentu: 6500/22 ADD 1 CCG 7

Předmět: Závěry Rady o vývozních úvěrech

Delegace nalezou v příloze závěry Rady o vývozních úvěrech ve znění schváleném Radou pro hospodářské a finanční věci na 3855. zasedání konaném dne 15. března 2022.

RADA EVROPSKÉ UNIE,

I. Úvodní část a obecná prohlášení

1. ZDŮRAZŇUJE, že státem podporované vývozní úvěry¹ jsou klíčovým nástrojem k dosažení prioritních politických cílů Evropské unie (EU) a jejích členských států. Mezi tyto cíle patří budování silné průmyslové Evropy při současném zajištění přechodu k nízkým emisím skleníkových plynů. Konkrétně mají státem podporované vývozní úvěry zásadní význam pro konkurenceschopnost evropského průmyslu v celosvětovém měřítku, neboť podporují evropské společnosti v soutěži o zakázky a projekty v zahraničí, a zajišťují tak v členských státech EU pracovní místa a růst, a to i pro malé a střední podniky. Díky zajištění rovných podmínek na celosvětové úrovni pomáhají státem podporované vývozní úvěry prosazovat užší průmyslovou spolupráci a rychlejší rozvoj nových klíčových odvětví v rámci EU. Kromě toho zajišťují lepší globální propojení. Státem podporované vývozní úvěry rovněž pomáhají členským státům EU financovat ekologickou transformaci a podporovat environmentálně udržitelné projekty.

¹ „Státem podporovanými vývozními úvěry“ se zde rozumí vývozní úvěry, které spadají pod Ujednání OECD o státem podporovaných vývozních úvěrech.

2. ZDŮRAŽŇUJE, že státem podporované vývozní úvěry jsou poskytovány členskými státy EU a exportními úvěrovými agenturami, což prokazatelně přispívá ke konkurenceschopnosti vývozu EU. Rychlé změny ve světovém hospodářství a napětí v mnohostranném rámci však na státem podporované vývozní úvěry vytvářejí tlak. Kromě toho jsou státem podporované vývozní úvěry poskytované členskými státy EU výrazně regulovány, zejména Ujednáním OECD o státem podporovaných vývozních úvěrech (dále jen „ujednání OECD“) a nařízením (EU) č. 1233/2011. Vezmeme-li v potaz vývoj globálních hodnotových řetězců a mezinárodní konkurenci ze strany zemí, které nejsou členy OECD, tato pravidla nebyla dostatečně modernizována. POZNAMENÁVÁ, že i když v jednáních o ujednání OECD bylo dosaženo většího pokroku, tato pravidla stále nedrží krok s tempem, které vyžaduje měnící se hospodářské prostředí i problematika klimatu.
3. KONSTATUJE, že exportní úvěrové agentury v EU úzce spolupracují se soukromým trhem a snaží se více spolupracovat mezi sebou v rámci EU i s dalšími poskytovateli finanční podpory (ve formě investic a rozvojové pomoci) v EU v souladu se svými příslušnými cíli a mandáty.
4. UZNÁVÁ úlohu státem podporovaných vývozních úvěrů při prosazování a podpoře přeorientování investičních modelů směrem ke klimaticky neutrálním projektům odolným vůči změně klimatu; PŘIPOMÍNÁ závěry Rady ze dne 5. října 2021 o financování opatření v oblasti klimatu, v nichž Rada vyzývá „exportní úvěrové agentury, které tak ještě neučinily, aby stanovily ambiciózní lhůty pro přijetí strategií ke sladění Pařížské dohody před zasedáním COP26 a aby uvolnily více finančních prostředků na opatření v oblasti klimatu, a to i ze soukromého sektoru“. ZDŮRAŽŇUJE, že mají-li státem podporované vývozní úvěry hrát úlohu v ekologické transformaci, je třeba co nejdříve změnit pravidla.

5. VÍTÁ skutečnost, že povědomí o státem podporovaných vývozních úvěrech se v rámci EU postupně zvyšuje a že bylo dosaženo pokroku při řešení nových výzev, mimo jiné přispěním k reakci hospodářské politiky na koronavirovou pandemii².
6. PODPORUJE akční plán, který v červenci 2020 vypracovala skupina odborníků pro otázky financování vývozu („Export Finance Lab - ExFi Lab“)³ prostřednictvím bílé knihy o financování vývozu z veřejných prostředků v EU. SOUHLASÍ se třemi doporučeními v oblasti politik ohledně toho, jakým směrem by se činnost měla dále ubírat, a to: vytvořit komplexní strategii EU pro financování vývozu, obchodu a investic z veřejných prostředků; se zapojením klíčových poskytovatelů veřejných financí iniciovat vytvoření globálního souboru pravidel pro financování vývozu z veřejných prostředků; vypracovat strategii pro cílené využívání financování vývozu na podporu mobilizace kapitálu pro ekologickou transformaci. VYJADŘUJE ochotu sledovat tyto tři hlavní cíle.
7. ZDŮRAŽŇUJE, že EU a její členské státy by tudíž měly hrát vedoucí úlohu v přizpůsobování státem podporovaných vývozních úvěrů tak, aby reagovaly na tyto měnící se výzvy.

II. Klimatický pakt EU pro financování vývozu

8. UZNÁVÁ úlohu státem podporovaných vývozních úvěrů při prosazování a podpoře přesměrování investic na klimaticky neutrální projekty odolné vůči změně klimatu. UZNÁVÁ, že je třeba odpovídajícím způsobem upravit politiky v oblasti vývozních úvěrů ve snaze omezit nárůst průměrné globální teploty na 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí. ZDŮRAŽŇUJE, že takové přizpůsobení exportních politik by spojovalo opatření k postupnému ukončení podpory projektů v odvětví energie z fosilních paliv v souladu s body 11 a 12, pobídky ke zvýšení podpory projektů udržitelných z hlediska životního prostředí a větší transparentnost při sledování pokroku.

² Viz příloha „Zpráva o vývoji systému EU pro financování vývozu za rok 2021“.

³ Členy ExFi Lab jsou odborníci z Belgie, Dánska, Finska, Francie, Itálie, Německa, Nizozemska, Rakouska, Slovenska, Švédska, Evropské komise a Rady EU.

9. VÍTÁ skutečnost, že v říjnu 2021 bylo v rámci ujednání OECD dosaženo dlouho očekávané dohody o ukončení podpory ve formě vývozních úvěrů pro uhelné elektrárny bez omezení emisí.
10. BERE NA VĚDOMÍ nejnovější vědecké poznatky týkající se změny klimatu, včetně závěrů Mezivládního panelu OSN pro změnu klimatu (IPCC) a zprávy Mezinárodní energetické agentury „Uhlíková neutralita do roku 2050“ („Net Zero by 2050“), které jasně poukazují na potřebu omezit nejen uhlí, ale i jiná fosilní paliva.
11. VYZÝVÁ Komisi, aby zahájila diskusi s účastníky ujednání OECD s cílem dosáhnout dohody o ukončení poskytování státem podporovaných vývozních úvěrů na projekty v odvětví energie z fosilních paliv, a to nejen pokud jde o uhlí, ale i o projekty v oblasti ropy a zemního plynu, ledaže se jedná o omezené a jasně definované okolnosti, které jsou v souladu s limitem nárůstu teploty o 1,5 °C a s cíli Pařížské dohody.
12. V očekávání výsledku této diskuse na úrovni OECD POTVRZUJE záměr členských států stanovit do konce roku 2023 ve svých vnitrostátních politikách vlastní vědecky podložené lhůty pro ukončení poskytování státem podporovaných vývozních úvěrů na projekty v odvětví energetiky⁴, ledaže se jedná o omezené a jasně definované okolnosti, které jsou v souladu s limitem nárůstu teploty o 1,5 °C a s cíli Pařížské dohody.
13. VYZÝVÁ k tomu, aby byly do ujednání OECD začleněny finanční mechanismy na podporu environmentálně udržitelných projektů; například nižší splátky, delší splatnost nebo specifická úprava pojistného na základě rizik; MÁ ZA TO, že pro určení environmentálně udržitelných projektů se použijí referenční hodnoty taxonomie EU v platném znění.

⁴ Jedná se o projekty průzkumu, těžby, přepravy, skladování, rafinace, distribuce uhlí, ropy, zemního plynu a výroby energie v nezměněném stavu.

14. KONSTATUJE, že členské státy jsou ochotny doplnit své výroční zprávy Komisi podle přílohy I nařízení (EU) č. 1233/2011 o přezkum jejich činností v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů zaměřený na klima, a to pro jednotlivá odvětví podle společně dohodnuté metodiky, která má být vymezena do konce roku 2023.

III. Rovné podmínky na celosvětové úrovni a modernizace ujednání OECD.

15. PŘIPOMÍNÁ, že OECD poskytuje fórum pro zachování, rozvoj a sledování finančních pravidel pro vývozní úvěry stanovených v ujednání OECD a v rámci Dohody WTO o subvencích a vyrovnávacích opatřeních. Ujednání OECD stanoví nejlepší finanční podmínky, které mohou účastníci nabídnout při poskytování státem podporovaných vývozních úvěrů.
16. DOMNÍVÁ SE, že pro ujednání OECD představuje stále větší výzvu financování poskytované zeměmi, které nejsou členy OECD a nejsou tudíž tímto ujednáním vázány. UZNÁVÁ, že konkurence ze zemí, na něž se nevztahuje ujednání OECD, roste a představuje výzvu nejen pro EU a její členské státy, ale i pro OECD obecně. VYJADŘUJE POLITOVÁNÍ nad tím, že ani po mnoha letech jednání se Mezinárodní pracovní skupina pro vývozní úvěry nedokázala dohodnout na širších společných finančních pravidlech pro státem podporované vývozní úvěry a že jednání byla pozastavena do doby, než bude dosaženo shody ohledně základních prvků těchto pravidel;
17. VÍTÁ nové odhodlání účastníků pokročit s modernizací ujednání OECD. PŘIPOMÍNÁ společný rámec pro modernizaci ujednání OECD, na němž se účastníci dohodli v říjnu 2020, a PODPORUJE probíhající práci na prioritách modernizace.

18. ZDŮRAŽŇUJE, že EU má ambici stát v čele procesu modernizace ujednání OECD, aby země nebyly omezovány zastaralým rámcem pro státem podporované vývozní úvěry. PODTRHUJE, že EU má zájem na tom, aby modernizace, o níž účastníci začali jednat v roce 2019, přinesla v brzké době skutečné výsledky.
19. KONSTATUJE, že dokud nedojde k modernizaci ujednání, členské státy jsou připraveny využít všech prostředků, které mají k dispozici v právním rámci ujednání OECD, ke zvýšení své konkurenceschopnosti. Konkrétně to znamená, že při zachování vysoké úrovně zapojení do procesu modernizace ujednání OECD jsou členské státy připraveny použít klauzuli o vyrovnávací podpoře podle ujednání OECD a za tímto účelem prozkoumat způsoby, jak zlepšit spolupráci a zvýšit transparentnost mezi členskými státy a mezi účastníky ujednání OECD při vyrovnávání konkurenčních nabídek ze zemí, které nejsou účastníky tohoto ujednání.
20. KONSTATUJE, že pokud by účastníci nedosahovali uspokojivého pokroku ohledně této modernizace, je připravena zabývat se možnostmi, jak se více zaměřit na evropské strategické a průmyslové zájmy a jak je nejlépe samostatně naplnit.

IV. Strategie EU pro vývozní úvěry

21. VÍTÁ sdělení Komise o přezkumu obchodní politiky ze dne 18. února 2021, v němž se Komise zavázala „prozkoumat možnosti, pokud jde o strategii EU v oblasti vývozních úvěrů“, včetně nástroje EU pro vývozní úvěry a posílené koordinace finančních nástrojů EU.
22. VYJADRŮJE podporu tomu, aby byla prozkoumána možnost posílení koordinace a vytvoření nástroje EU pro vývozní úvěry, který by doplňoval vnitrostátní nástroje pro vývozní úvěry, rozvojovou pomoc a investiční podporu na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU, a zejména Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci. KONSTATUJE, že Komise pracuje na posílení koordinaci finančních nástrojů EU, a naléhavě vyzývá k rychlému pokroku při plnění tohoto cíle.
23. VÍTÁ studii proveditelnosti týkající se strategie EU v oblasti vývozních úvěrů, která je prováděna jménem Evropské komise; DOMNÍVÁ SE, že tato studie proveditelnosti je příležitostí k vypracování komplexní analýzy potřeb vývozců z EU a vyhodnocení přínosu možného postupu na úrovni EU; BERE NA VĚDOMÍ, že členské státy a příslušné zúčastněné strany budou zapojeny do této analýzy a do navrhování jakékoli reakce v rámci politik.
24. ZDŮRAZŇUJE, že při navrhování jakéhokoli možného nástroje EU bude nutné zaměřit se na řešení selhání trhu a institucionálních nedostatků a na možné cenné synergie v prostředí EU pro poskytování podpory z veřejných zdrojů; VYZÝVÁ Komisi, aby taková selhání a nedostatky identifikovala a zaměřila se jak na vývozní úvěry, tak na nástroje financování rozvoje.

25. **POUKAZUJE** na to, že vnitrostátní exportní úvěrové agentury mají různou kapacitu podstupovat rizika a jak by se mohla zlepšit například sdílením rizik prostřednictvím zajištění, a rovněž na to, jak komerční banky snižují rizika při poskytování úvěrů určitým odvětvím nebo zemím, což ovlivňuje obchod.
26. **PŘIPOMÍNÁ** závěry Rady ze dne 12. července 2021 o globálně propojené Evropě, v nichž bylo zdůrazněno, že je třeba, aby EU uplatňovala geostrategický a globální přístup. **VÍTÁ** sdělení Komise ze dne 1. prosince 2021 nazvané „The Global Gateway“. **UPOZORŇUJE** na význam zkušeností vnitrostátních vývozních úvěrových agentur a jejich klíčovou úlohu při mobilizaci soukromého kapitálu a zúčastněných stran, které budou nezbytné pro úspěšné provedení strategie EU pro „Global Gateway“.
-